

ПЕРЕДМОВА

Цей посібник — частина навчального комплексу під назвою «Базова дошкільна освіта». У нього входять посібники з таких напрямів:

- математика;
- логіка;
- геометрія;
- пізнавальне читання і розвиток мовлення.

Усі ці посібники спрямовані на формування образного та логічного мислення у дітей, навичок розуміння тексту задачі чи суті питання. Це і є та основа, від якої залежать швидкість читання, вміння писати і взагалі засвоєння усіх шкільних дисциплін. Кожен напрямок включає в себе п'ять рівнів:

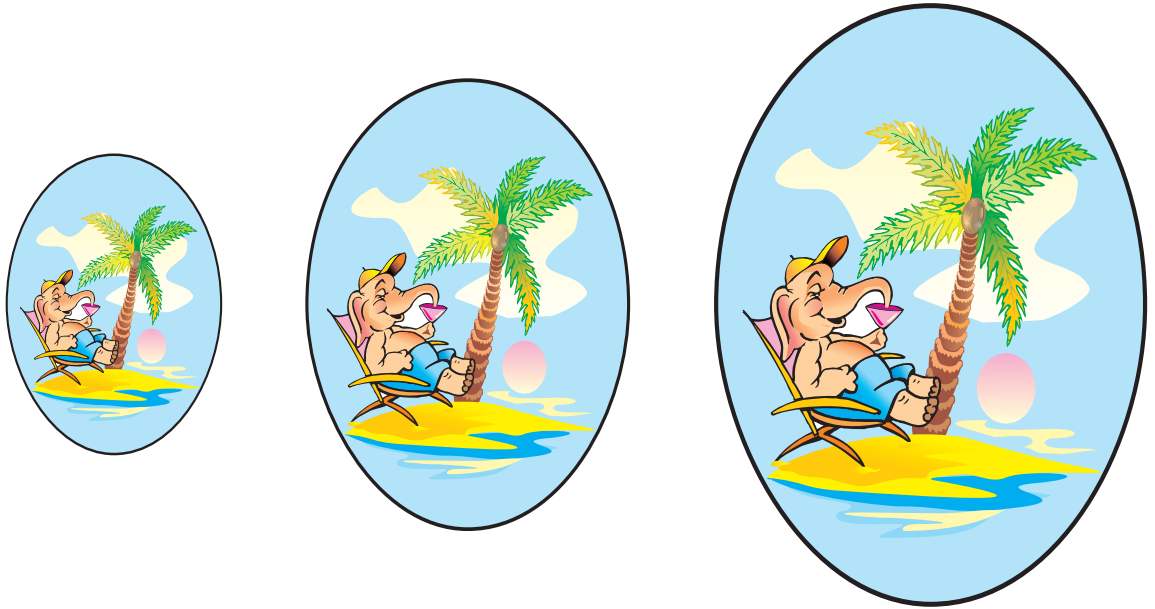
- ✓ перший рівень — 2+ (орієнтовно для 2-3-річних учнів);
- ✓ другий рівень — 3+ (орієнтовно для 3-4-річних учнів);
- ✓ третій рівень — 4+ (орієнтовно для 4-5-річних учнів);
- ✓ четвертий рівень — 5+ (орієнтовно для 5-6-річних учнів);
- ✓ п'ятий рівень — 6+ (підготовка до школи).

Працюючи з дошкільнятами, не слід дивуватися, якщо дитина знаходиться на першому рівні з математики та логіки, із розвитку мовлення — на другому, а з геометрії — на четвертому. Головне, щоб заняття приносили радість, тобто були посильними і водночас змістовними.

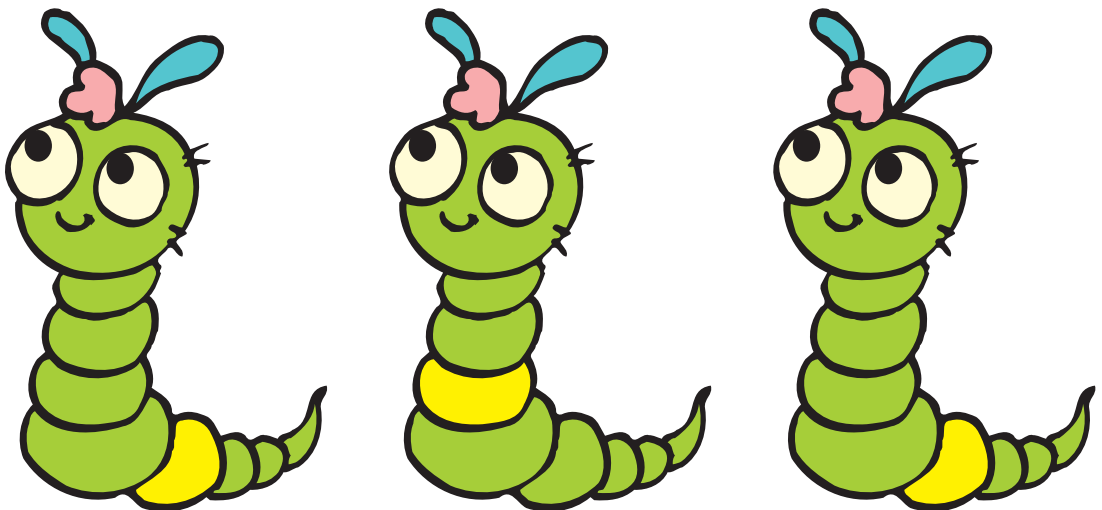
Завдання у кожному наступному рівні складніші, ніж у попередньому, та це не головна відмінність. Ви повинні дотримуватися принципу: що молодша дитина, то більш експериментальним має бути навчання. Виконуючи всі складні для розуміння задачі, застосовуйте моделювання ситуації за допомогою іграшок, а завдання з посібника використовуйте як джерело ідей для себе. Завдання з цих посібників передбачають два етапи роботи — спочатку дитина вправляється з предметами на столі, а дорослий, використовуючи формулювання з посібника, адаптує умову задачі індивідуально для своєї дитини, доки вона не впорається із завданням. Але запам'ятайте, якщо ваша дитина легко впоралась з одним завданням, це зовсім не означає, що так буде з усіма іншими задачами. Продовжуйте працювати над розвитком уміння застосовувати отримані знання у змінених умовах! Лише після регулярного практичного моделювання завдань починається другий етап роботи: в дитини сформується навичка виконувати всі маніпуляції з предметами в уяві.

Зазвичай батьки намагаються вкласти в голову дитини якнайбільше знань. Та це не основна мета роботи з дошкільником. Набагато важливіше досягнути розуміння дитиною змісту будь-якого навчального тексту, а також працювати над тим, щоб дитина уявляла собі суть математичних об'єктів. Наприклад, дитина може не знати, як називається певна геометрична фігура. Але коли вона знаходить усі трикутники, відрізняючи їх від чотири- або п'ятикутників, то подумки формує образ трикутника. Необхідно, щоб дитина активно робила самостійні дослідницькі спроби. Ваше завдання — забезпечити умови для цього.

1 Познач найбільший малюнок.



2 З'єднай дві однакові гусениці.



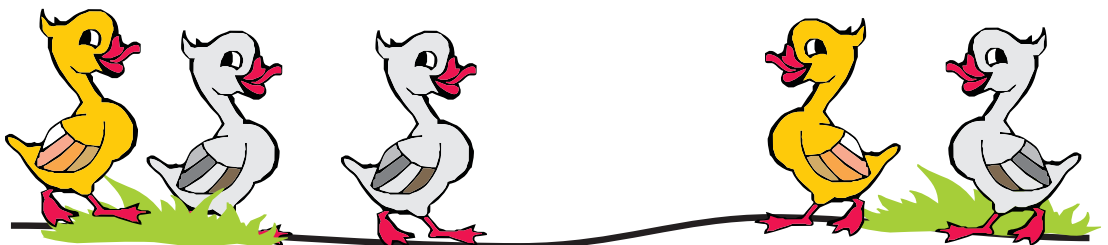
- 1 Пташки живуть у будиночках з дахами такого кольору, як їхнє пір'я. Вкажи, яка пташка в якому будинку живе.



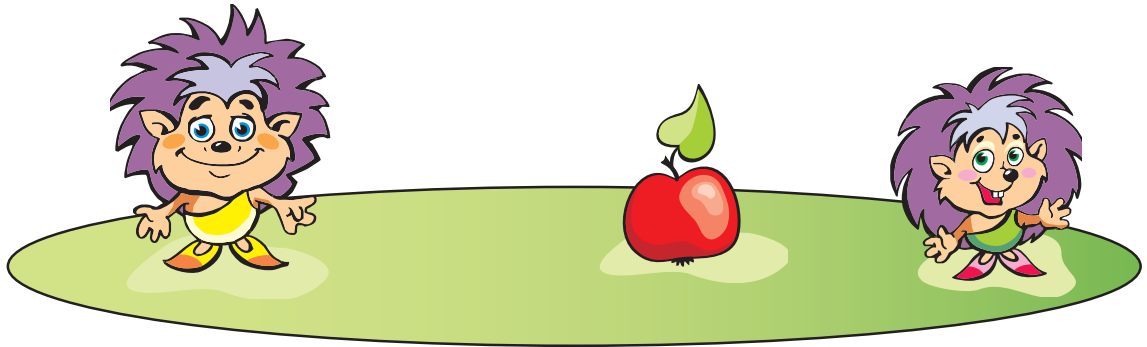
- 2 Познач равлика, який повзе за іншим равликом.



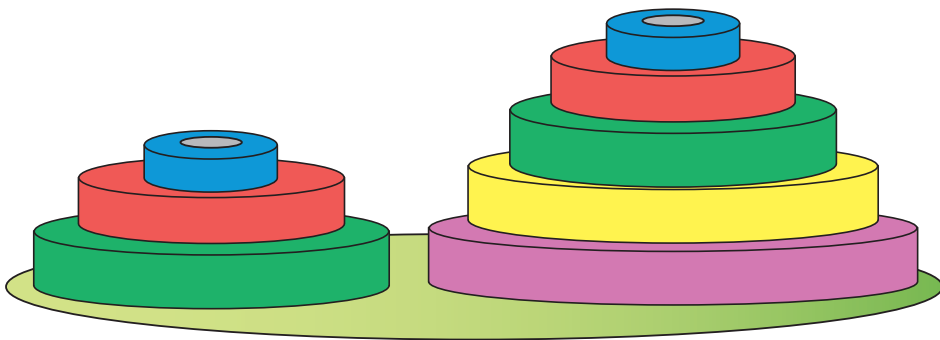
- 3 Покажи, з якого боку більше каченят.



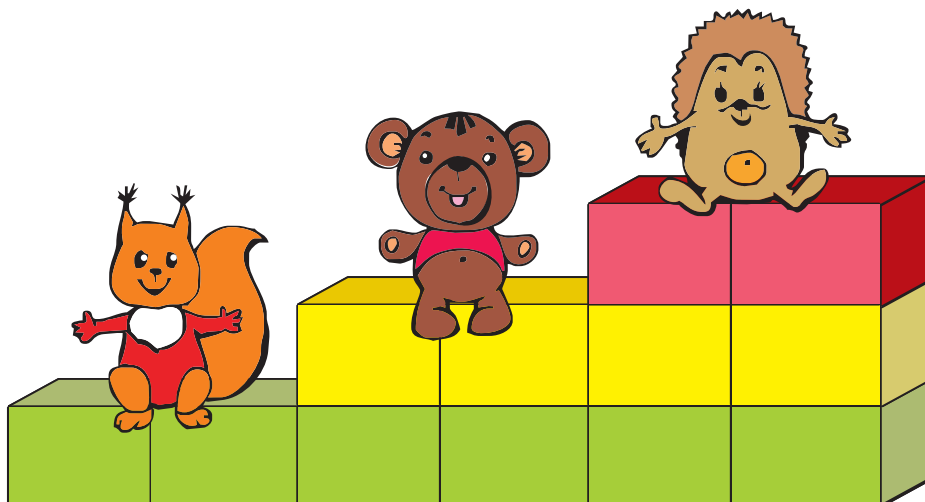
4 Познач їжачка, який стоїть найближче до яблука.



5 Познач найменшу пірамідку.



6 Познач іграшку, яка найнижче від інших.



5. Це завдання — повторення. Цікаво, чи дитина пригадає різницю між поняттями «довгий» і «короткий».

6. Подібні завдання вже були, але тут треба визначити кількість кілець. Спробуйте різні способи порівняння, використайте методи з попередніх занять, позначайте пороховані кільця. Головне, спонукайте дитину до діалогу під час вирішення завдання.

Заняття 13 (с. 28-29)

1. Це нове завдання, але щоб його виконати, треба пригадати поняття «вище – нижче».

2. Це кошеня допоможе ознайомитись з такими поняттями, як «сусід» і «сусідній». Розставте на столі в ряд іграшки і покажіть, що зайчик і ведмедик — сусіди:

— У ведмедика є ще один сусід.

— Як ти гадаєш, з якого боку?

Потім змінюєте порядок і шукаєте сусідів інших іграшок. Коли дитина це добре засвоїть, то можна переходити до завдання у посібнику.

3. Це нове і складне завдання, тут треба знайти однакові іграшки і вибрати ту, якої немає на полиці. Виріжте кілька квадратиків чи кружечків з паперу так, щоб вони могли закрити одну іграшку. Як тільки ми знаходимо іграшку знизу таку саму, як на полиці, то закриваємо їх квадратиками. Для початку цього буде достатньо, такі завдання ще будуть траплятися.

4. Це трохи ускладнене, але знайоме завдання.

5. У цьому завданні повторюємо фігури і кольори.

Заняття 14 (с. 30-31)

Пряма лінія. Співвідношення фігур

1. Подібне завдання вже було, але розв'язувати його будемо по-іншому. Минулого разу ми закривали іграшки, які мали пару, квадратиками, а цього разу нехай малюк сам позначить їх пальчиковими фарбами. Підказуйте йому, що іграшка, яку він позначив, уже є, і переходите до наступної. Це завдання треба вирішувати шляхом перебору: починаєте з першої іграшки і дивитесь, чи це та іграшка, яку ми шукаємо? На ній є позначка? Якщо немає, йдемо далі. Такий шлях перебору варіантів було б добре засвоїти малюкові.

2. Завдання з пірамідками вже було. Якщо у вас є подібна пірамідка, то можете вирішити завдання практично.

3. Мета завдання — порівняти два різних об'єкта, але за однією ознакою. Самі килимки однакові за формою і розміром, але відрізняються за кольором і розміром прямокутники, що на них. Дитина має зрозуміти, що ми порівнюємо не весь килимок, а лише його частину. Тому варто виконати завдання практично, вирізавши килимки і прямокутники з паперу.

4. Завдання важке і об'ємне. Треба взяти кілька круглих камінчиків чи монет, аркуш паперу і товстий фломастер. Намалюйте пряму лінію і назвіть її. Викладіть на цю лінію в ряд камінчики чи монети. Нехай дитина сама спробує викласти камінчики по лінії. Потім переходьте до завдання з посібника. Якщо дитина не зможе виконати його, доставте на малюнку кілька кругів. Головне — ознайомити дитину з поняттям «пряма лінія».

5. Завдання на повторення.

Заняття 15 (с. 32-33)

Повторення і закріплення

1. Завдання легко можна змоделювати на столі і під столом. Беремо дві іграшки, одну ставимо на стіл, а іншу — під стіл. Просите дитину принести ту, яка на столі. Якщо в дитини це легко виходить, переносимо іграшки на стілець і під стілець. Потім нехай дитина сама поставить одну іграшку на стіл, а іншу — під стіл.

2. Завдання на повторення.

3. Це завдання нехай дитина виконає самостійно. Не поспішайте, дайте їй час на роздуми. Якщо буде важко, допоможіть їй.

4-5. Завдання на повторення.

Заняття 16 (с. 34-35)

Повторення і закріплення

1. Подібне завдання вже було. Виконати його можна двома способами. Дитина нехай сама вибере спосіб.

2. Завдання на повторення.

3. Подібне завдання вже було, але тут є маленьке уточнення. Потрібно визначити будинок і виокремити одну з його ознак.

4. Завдання на повторення.

5. Щоб вирішити завдання, візьміть кубики, кілька камінчиків або однакових іграшок. Розставте кубики, а на них покладіть камінчики. Потім один камінчик заберіть. Запитайте:

— На якому кубику не вистачає камінчиків?

Дайте дитині кілька камінчиків, нехай покладе на кубик стільки, скільки не вистачає.

Заняття 17 (с. 36-37)

Розташування в просторі

1-3. Завдання, аналогічні до вже розглянутих.

4. Таке завдання потребує попередньої роботи на столі або на дитячому майданчику. Розставте іграшки на столі і під столом. Запитайте, де яка іграшка знаходиться. Попросіть дитину поставити ще одну іграшку біля стола. Іграшки можна замінити на різнокольорові кубики.

Заняття 18 (с. 38-39)

1. Це складне завдання. Порівнюємо два малюнки, вони дуже подібні, але є маленька відмінність — одне жабеня вже не на листку. Воно якраз стрибає у воду.

2. Подібне завдання вже було, відмінність у тому, що треба позначити кілька кругів.

3. Вирішуючи це завдання, пригадайте, що ми вже визначали напрям руху. Тепер треба не тільки визначити, але і порівняти кількість хлопчиків, які рухаються в один бік.

4. Дитина має легко визначити той кубик, який відрізняється від інших. Але поставте їй запитання:

— Чим цей кубик відрізняється від інших?

5. Завдання поділіть на два. Спочатку знайдіть нижнє кільце, а потім визначте його колір.

6. Завдання на повторення.